

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Fenomenologiczna epistemologia mistyki: studium przypadku, PG_00208742						
Kierunek studiów	Filozofia (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	4		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		egzamin		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Tomasz Kąkol				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		0.0		20.0	50
Cel przedmiotu	Zapoznanie studentów z niektórymi konsekwencjami radykalnego empiryzmu na przykładzie (uprawomocnienie religii przez doświadczenie mistyczne - lub jej "odprawomocnienie" w przypadku braku takowego, względnie przez wykazanie jego niewerydyczności), eksploracja (niebezpiecznego) pogranicza filozofii, psychiatrii, teologii i ewentualnie innych nauk.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[FILOZMU2_U01] Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	Wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	[SU3] opracowanie tekstowe/praca pisemna
	[FILOZMU2_W01] Ma wszechstronną znajomość i dogłębne rozumienie roli refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	Rozumie, jak filozofia kształtuje kulturę	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
	[FILOZMU2_K07] Ma pogłębioną świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla formowania się więzi społecznych	Dzięki w/w refleksjom może nawiązać nowe lub wzmocnić istniejące więzi	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FILOZMU2_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Im więcej wie, tym więcej wie, ile jeszcze nie wie (za Sokratesem i nie tylko)	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
	[FILOZMU2_W03] Zna i rozumie zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną i multidyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin nauki	Rozumie, że istnieją obszary, gdzie mogą spotkać się tak pozornie różne dyscypliny jak filozofia (epistemologia), teologia i psychiatria	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/dyskusja
Treści przedmiotu	Jestem wierszem pisanym przez Tego, który wciąż pisze. Ten wiersz jeszcze nie jest ukończony. Nieomal płonę oczekując, że w końcu napisze jego ostatnią linijkę! <i>Fernando Rielo</i> [tł. T. Kąkol] Autor powyższych słów znany jest m.in. z radikalnej tezy empirycznej, bliskiej ideom klasycznej fenomenologii: pierwsze i ostatnie słowo należy oddać doświadczeniu, a wszelka teoria, która tego nie rozumie, z góry skazana jest na porażkę bez względu na to, czego by miała owa teoria dotyczyć. W szczególności, jeśli jakkolwiek religia obejmuje zestaw twierdzeń (a nie ma religii, której by to nie dotyczyło), muszą być one weryfikowalne a jeśli nie, tym gorzej dla religii. Jeśli już mówimy o klasycznej fenomenologii, to wiadomo, że w przeciwieństwie do tradycyjnego empiryzmu, prócz percepcji zmysłowej i introspekcji (część tradycyjnych i współczesnych empirystów już co do tej drugiej miałaby wątpliwości), charakter doświadczeniowy mają jej zdaniem także poznanie esencjalne, tzw. wczucie, ewentualnie quasi-percepcja (dzieł sztuki czy wartości). Los religii (różnych) zależy więc od odpowiedzi na pytanie, czy istnieje także doświadczenie boskości czy świętości oczywiście, doświadczenie w tym życiu (bo że istnieje inne nie możemy z góry zakładać). Naturalnym kandydatem do tego miana jest to, co nosi nazwę doświadczenia mistycznego. Zgodnie z zasadą źródłowości, najlepiej byłoby samemu doświadczyć, a z (chwilowego?) braku takowych doświadczeń w międzyczasie sięgnąć do ich opisów: tym bardziej że istnieje wiele opisów tego doświadczenia, poczynawszy od najdawniejszych czasów, po opisy klasyków filozofii (np. W. James) i czasy już nam współczesne. Prowadzący studiował wiele opisów doświadczeń mistycznych jeszcze zanim zajął się filozofią, a na wykładzie chciałby przybliżyć wpięty opis pozostawione przez Stefanię Horak (1909-1993), przez co zajęcia będą miały charakter <i>case study</i> (studium przypadku). Relacje pozostawione przez tę osobę, m.in. studentkę filozofii (!), wyróżniają się spośród innych wyjątkową klarownością. Podkreślić należy interreligijny (a nawet interre-i a-religijny, jeśli tak można powiedzieć) charakter tych analiz: zajęcia nie będą rodzajem apologetyki w ramach określonego wyznania przeciwnie, ideałem byłby cykl wykładów albo jeszcze lepiej cykliczna dyskusja szerokiego grona badaczy studiujących mistyków różnych religii, co przygotowałoby studium porównawcze mistyki: prócz Stefanii Horak mielibyśmy na przykład Rabię z Basry (chyba najsłynniejszą mistyczkę muzułmankę), przedstawicielkę hinduizmu, buddystkę, opisaną w fascynującym reportażu <i>Rio Anaconda</i> szamankę z amazońskiego plemienia Carapana i wiele innych. Po drugie, zajęcia będą miały charakter interdyscyplinarny: zastanowimy się m.in. nad podobieństwem pewnych opisanych zjawisk do symptomów psychiatrycznych i czy dałoby się wykazać deluzyjny charakter doświadczenia mistycznego, a więc wykroczyćmy poza fenomenologię (która z perspektywy nauk przyrodniczych bywa nazywana symptomatologią w opozycji do etiologii). Jeśli starczy czasu, zajmiemy się też innymi postaciami, także zaproponowanymi przez uczestników zajęć!		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	praca pisemna - poprawność formalna, treściowa, oryginalność	50.0%	100.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Stefania (Fulla) Horak, "Święta Pani", Warszawa 1939/Kraków 2020 Idem, "Niewidzialni. 1938-1956", Kraków 1997/Nowy Światów 2009 (zdigit.) DSM-5-TR Ian Hacking, "Rewriting the Soul", Princeton 1998 Robert Rieber, "Bifurcation of the Self", Springer 2006 Marek Łagosz, "Ontologia Boga", Universitas 2022
	Uzupełniająca lista lektur	(przykładowe!) Tomasz Kąkol, "Czy <i>pacjent</i> cierpiący na dysocjacyjne zaburzenie tożsamości jest tak naprawdę <i>grupą pacjentów</i>, czyli o pewnej nadinterpretacji" Anna Katarzyna Emmerich, "Pasja" Anna Katarzyna Emmerich, "Sekrety dusz czyśćcowych" Renzo Allegri, "Cuda ojca Pio" Faustyna (Helena) Kowalska, "Dzienniczek"
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania		
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.